

Bundel van de Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 29 juni 2017

- 1 Opening
 - 0 Agenda AB 29 juni 2017.doc
- 2 Mededelingen en inkomende / uitgaande stukken
- 2.a Lange termijn agenda
 - 2 Lange Termijn Agenda Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports 2017.docx
- 2.b Brief PS inzake zienswijzen rekening en begroting
 - 2017-06-06 Brief prov Groningen inz programmaverantwoording 2016 en programmabegroting 2018.pdf
- 3 Verslag van de vergadering van 11 mei
 - 3. Verslag Openbaar AB GR GSP d.d.11-05-2017.doc
- 4 Zaken betreffende de GR Groningen Seaports
- 4.a Rapportage havenmeester
 - 4a1 Rapportage havenmeester 2016.docx
 - 4a2 Rapportage Hm 2016 1.1 PUBLIEKSVERSIE.docx
- 4.b Vaststelling jaarrekening 2016
 - 4b1 jaarrekening 2016 GR Voorstel.docx
 - 4b2 2017-04-13 EY stempel Programmaverantwoording en jaarstukken 2016 (1).pdf
- 4.c Vaststelling dienstenvergoeding
 - 4c1 dienstverleningsvergoeding.doc
 - 4c2 vaststelling dienstenvergoeding.docx
- 4.d Vaststelling begroting 2018
 - 4d1 begroting 2018 GR Voorstel.docx
 - 4d2 V 3114262700 2017.012182 Groningen Seaports - Definitief programmabegroting 2018 - Gewaarmerkt.pdf
- 5 Standpuntbepaling t.b.v. AvA
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

GRONINGEN SEAPORTS

Ons 2017.
kenmerk:
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d.29 juni 2017

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports

Delfzijl, 8 juni 2017

Geachte AB-leden,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van Groningen Seaports, die zal worden gehouden op **donderdag 29 juni 2017 10.30 uur** op het kantoor van Groningen Seaports te Delfzijl.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening
2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken
 - a. Lange termijn agenda
 - b. Brief PS inzake zienswijzen rekening 2016 en begroting 2018
3. Verslag van de vergadering van 11 mei 2017
Ter vaststelling. *(bijlage)*
4. GR aangelegenheden
 - 4a. Rapportage havenmeester *(bijlage)*
 - 4b. Vaststelling jaarrekening 2016 *(bijlage)*
 - 4c. Vaststelling dienstvergoeding *(bijlage)*
 - 4d. Vaststelling begroting 2018
5. Standpuntbepaling t.b.v. AvA
6. Rondvraag
7. Sluiting

Met vriendelijke groet,

GR Havenschap GRONINGEN SEAPORTS

A.A. Swart
Secretaris

Lange Termijn Agenda Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports 2017 (07-06-2017)

Vergadering van het Algemeen Bestuur		
Datum	Tijd	Onderwerpen
11-05-2017	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> — Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) — Jaarrekening NV — Vaststellen archiefverordening — Vaststellen procedure om te komen tot een nieuwe accountant voor de rekeningcontrole (tk)
29-6-2017	10.30 – 12.00	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststelling rekening 2016 (art 31.2 GR) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) - Vaststelling vergoeding ogv ovk borgstelling (art 9.1 ovk borgstelling) - Vaststelling begroting 2018 (art 30.4 GR)
13-07-2017	9.30 – 11.00	- Voorstel gunning accountantsdiensten (GR/AvA)
19-10-2017	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> - Tussenrapportage financiële stand van zaken per 1 juli GR (ter informatie) - Technische wijziging tekst GR
20-12-2017	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> - Definitieve vaststelling proces rekening 2017 en begroting 2019 - Benoeming nieuwe accountant - Programma van eisen jaarrekening 2017 - LTA en vergaderrooster 2018 - Bedrijfsplan NV (ava)

Kerstvakantie 2016	24 dec – 8 jan	wk 1
Voorjaarsvakantie	18 feb – 26 feb	wk 8
Pasen	16/17 apr	wk 16
Meivakantie	22- apr – 30 apr	wk 17
Hemelvaart	25 mei	wk 21
Pinksteren	4/5 juni	wk 23
Zomervakantie	22 jul – 3 sept	wk 30 t/m 35
Herfstvakantie	21 okt – 29 okt	wk 43
Kerstvakantie 2017	23 dec – 7 jan	wk 52-1

Tekst = wijziging van de planning of toevoeging

~~Tekst~~ = afgehandeld

Tekst = aandachtspunt

adhs: besluit n.a.v. aandeelhouderstrategie

ava: aandeelhoudersbesluit

Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Groningen Seaports
de heer A.A. Swart
Postbus 20004
9930 PA Delfzijl

Datum : 6 juni 2017
Briefnummer : 2017-051303
Zaaknummer :
Behandeld door : H.J. Vegt-Detz
Telefoonnummer : (050) 3164150
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Programmaverantwoording 2016 en Programmabegroting
2018

Geachte heer Swart,

Hierbij deel ik u mede dat Provinciale Staten op 31 mei 2017 hebben besloten geen aanleiding te zien tot het indienen van een zienswijze bij de programmaverantwoording 2016 en de programmabegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

F.W. Hassert

Hoofd van de afdeling Financiën en Control

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

GRONINGEN SEAPORTS

Verslag openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap GSP, gehouden op 11-05-2017 van 09.30 uur tot 10.00 uur op het kantoor van Groningen Seaports te Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : P.H.R. Brouns (voorzitter), J. Wolters;
Gemeente Delfzijl : C. Buffinga, M.G. Brouwer, J.A. Ronde;
Gemeente Eemsmond : H.K. Bouman, G. Martini, A. Spijk-van de Pol;

Afwezig: : E. Eikenaar, P. op 't Holt, J.H. Menninga, H.G.A. Sienot;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : J.J. Atsma, B. Bruggeman, H. Roose, M. Van den Dungen;
MT GSP NV : H.D. Post, R.O. Genee;

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris);
Verslagbureau Groningen : Th. Poggemeier (verslag).

1. Opening

Dhr. Brouns opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

Gemeld wordt dat de heren Eikenaar, Op 't Holt, Sienot en Steenberg en mw. Kruize (als vervangster van laatstgenoemde) verhinderd zijn en dat dhr. Atsma als nieuw lid van de RvC aanwezig is.

Dhr. Atsma stelt zichzelf voor. Hij is momenteel lid van de Eerste Kamer voor het CDA, was eerder Statenlid in de provincie Friesland, lid van de Tweede Kamer en staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu in het kabinet Rutte I en was en is nog steeds noordeling.

Dhr. Brouns licht toe dat het aantreden van dhr. J.J. Atsma en mw. D. Meijer als leden van de RvC betekent dat zij twee politieke leden vervangen. Verder is mw. M. Van den Dungen voorgedragen om secretaris te worden van de RvC.

Mw. Van den Dungen stelt zich voor. Zij is werkzaam bij GSP NV als adviseur Ruimte en Milieu en lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Het Drentse Landschap. Zij zal na wijziging van het Reglement van de RvC (agendapunt 5b.) aantreden als secretaris van de RvC.

2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken

a. Lange termijn agenda

De ingekomen stukken en de Lange Termijn Agenda worden voor kennisgeving aangenomen.

3. Verslag van de vergadering van 8 december 2016

Ter vaststelling. (bijlage)

Het verslag d.d. 08-12-2016 wordt ongewijzigd vastgesteld

4. GR aangelegenheden

a. Vaststelling archiefverordening (bijlage)

De archiefverordening wordt zonder discussie vastgesteld.

b. Rapportage stand van zaken borgstelling (bijlage)

Dhr. Martini vraagt een toelichting op de financieringsovereenkomst ter hoogte van € 84,5 miljoen

inzake de bijstortingsverplichting van het derivaat met ABN AMRO.

Dhr. Post antwoordt dat de extreem lage rentestand debet is aan de hoogte van het bedrag dat bijgestort moet worden.

Dhr. Brouns stelt vast dat de vergadering instemt met de rapportage.

c. Procedure om te komen tot een nieuwe accountant (bijlage)

Dhr. Brouns stelt vast dat er geen vragen worden gesteld of opmerkingen gemaakt en concludeert dat de vergadering instemt met de procedure tot aanwijzing van een nieuwe accountant die zowel voor de NV als de GR werkzaam zal zijn.

5. Standpuntbepaling t.b.v. AvA

a. Jaarrekening NV

(bijlage)

Dhr. Brouns geeft een korte procedurele toelichting en vraagt wie het woord wil voeren.

Dhr. Wolters merkt op dat het positieve resultaat vooral door de verkoop van gronden (die om niet door de GR beschikbaar zijn gesteld) tot stand is gekomen. De vraag is hoe de situatie zou zijn als die verkoop *niet* had plaatsgevonden. Wat waren dan de inkomsten en welke kosten moesten dan gemaakt worden? Wijkt de verkoop van grond op deze schaal niet af van het streven om hierin terughoudend te zijn om een beter evenwicht te bereiken tussen verkoop en erfpacht en dus om meer gronden in erfpacht uit te geven?

Dhr. Brouns antwoordt dat dit streven onverkort van kracht blijft, maar dat dit tot nu toe niet gelukt is. Er wordt overigens hard gewerkt aan een scheiding tussen grondexploitatie en de havenexploitatie. Binnenkort zal het AB daarover nader worden ingelicht.

Dhr. Roose licht toe dat grondverkoop aanvankelijk noodzakelijk was om de exploitatie van GSP te dekken. Inmiddels is het zo dat inkomsten uit de grondverkoop, in overeenstemming met de vorig jaar vastgestelde aandeelhoudersstrategie, gebruikt worden en moeten worden voor investeringen om in de toekomst geld te verdienen. Zo'n investering is bijvoorbeeld de investering in de stoomleiding. Elke verkoop wordt door de RvC beoordeeld en steeds wordt de directie verzocht aan te geven hoe met de verkregen middelen toekomstige inkomsten worden gegenereerd.

Dhr. Post onderschrijft de visie dat rendement gemaakt moet worden op de ingekomen gelden uit de verkoop van gronden. Dat is in overeenstemming met de aandeelhoudersstrategie. Zo biedt oranje-groene stroom een mogelijkheid om te investeren en daarop het beoogde en voorgeschreven rendement te behalen.

Dhr. Martini herinnert er in dit verband aan dat op de vorige vergadering is afgesproken dat een overzicht beschikbaar zal komen van de rendementen op die investeringen.

Dhr. Roose bevestigt dat dit, mede gezien de landelijke discussie, in de nabije toekomst beschikbaar zal komen.

Mw. Spijk vraagt om meer aandacht voor de werkgelegenheid bij de NV. Dat zou uitdrukkelijk in het bedrijfsplan moeten worden opgenomen.

Dhr. Post zegt dit toe. Bovendien zal er ook in de kwartaalrapportages aandacht aan worden besteed, want het stimuleren van de werkgelegenheid is een van de doelstellingen.

Dhr. Wolters vraagt of er bij verkoop risico bestaat dat GSP, bij een later faillissement van de klant, met vervuilde grond blijft zitten. Wordt bij verkoop hiervoor een soort waarborg gevraagd?

Dhr. Post antwoordt dat GSP juist geen risico loopt bij verkoop van de grond, terwijl dat risico bij erfpacht wel bestaat. Bij de transacties in 2016 is dit risico vrijwel nul.

Dhr. Wolters vraagt of de provincie Groningen dan degene is die risico loopt.

Dhr. Brouns antwoordt dat dit onwaarschijnlijk is. Alleen is er sprake van risico, indien er vervuiling achterblijft en die vervuiling een risico vormt voor de volksgezondheid.

Dhr. Wolters merkt op dat in vorige jaarverslagen melding werd gemaakt van een vergoeding van de GR aan GSP NV voor publieke taken, zoals die voor de havenmeester. Daartegenover stond dan eenzelfde bedrag als vergoeding voor de lening en de *safe harbour* garantie. Wordt dit nu niet meer vermeld?

Dhr. Roose bevestigt dat dit ook nu weer wordt vermeld en wel op pag. 51.

Dhr. Wolters verwijst naar de verkoop aan Green Box BV van een terrein van 33,4 ha voor een groot datacenter dat voor de helft is betaald waarbij een terugkoopverplichting voor GSP bestaat indien de infrastructuur niet tijdig is aangelegd door GSP en het bestemmingsplan voor het betreffende terrein niet onherroepelijk is vastgesteld. Is het niet enigszins voorbarig om dit als resultaat te boeken?

Dhr. Post antwoordt dat het vrijwel zeker is dat de vergunning geen probleem oplevert. De accountant heeft hier ook naar gevraagd en is na een toelichting ermee akkoord gegaan dat het zo wordt geboekt.

Dhr. Wolters vraagt naar Fivelpoort. Het wordt slechts nog terloops genoemd. Er was sprake van een afbouwscenario. Is dit volledig uit beeld?

Dhr. Bouman merkt op dat dit inderdaad is blijven liggen. Eerst moest de aandeelhoudersstrategie worden vastgesteld en daarna het deelnemingen beleid.

Dhr. Brouns concludeert dat er verder geen vragen worden gesteld of opmerkingen worden gemaakt. Hij concludeert, verwijzend naar de in de stukken vermelde conceptbesluiten inzake goedkeuring Jaarrekening GSP NV 2016 en het Jaarverslag van de RvC 2016, dat de vergadering overeenkomstig besluit en dat deze besluiten zullen worden ingebracht in de AvA.

b. Wijziging reglement RvC

(bijlage)

Dhr. Bruggeman geeft een korte toelichting op de noodzaak het reglement te wijzigen

Dhr. Brouns constateert dat met de wijziging van het Reglement RvC wordt ingestemd en dat mw. Van den Dungen formeel met haar werkzaamheden kan beginnen.

6. Rondvraag

Dhr. Martini vraagt of in het geval dat RWE, gezien de landelijke discussie, de kolencentrale in de Eemshaven sluit of moet sluiten, GSP beschikt over een havengeldgarantie of andere vorm van compensatie.

Dhr. Post antwoordt dat daarmee in de contracten rekening is gehouden. Bovendien, gezien het landelijke karakter van de discussie, zal ook het Rijk zijn verantwoordelijkheid moeten nakomen. In het geval van Nuon geldt een havengeldgarantie van vijf jaar.

Dhr. Brouwer vraagt of er rekening is gehouden met de geluidbelasting op de Damsterkade nu er stenen worden gelost.

De heer Post antwoordde dat de kade reeds enkele jaren in het bezit is van de firma Heuvelman Ibis en dat hij ervan uitgaat dat deze firma op correcte wijze een vergunning heeft aangevraagd voor de activiteiten aldaar.

Dhr. Wolters vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van dhr. Post.

Dhr. Brouns antwoordt dat de procedure is gestart en dat er hard aan wordt gewerkt. Hij verwacht overigens geen problemen bij de opvulling van de functie.

7. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om ca. 10.00 uur.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 29 juni 2017

Nummer:

Agendapunt:

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A.Swart

7 juni 2017

Onderwerp: Rapportage 2016 Havenmeester

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports is de verantwoordelijkheid voor de publieke taken van de GR Havenschap Groningen Seaports belegd bij de Havenmeester van Groningen Seaports.

In de statuten van GSP NV (artikel 16b5)¹ is vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart aan het DB van de GR en de bestuursorganen die hem bevoegdheden hebben opgedragen, verslag doet over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld.

Het belangrijkste doel van de rapportage is om inzichtelijk te maken hoe het niveau van vlotheid, veiligheid en de milieubelasting van het scheepvaartverkeer zich in het afgelopen jaar heeft ontwikkeld. De Havenmeester beoogt daarmee inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitoefening en het verloop van de nautische taken die bij hem zijn belegd.

Het DB deelt graag deze informatie met u.

De rapportage is bijgevoegd (**bijlage**)

Voorstel:

Het verslag ter kennisgeving aan te nemen.

¹ Bij de verzelfstandiging van de NV is middels de oprichtingsakte in de statuten het volgende opgenomen:

HAVENMEESTER

Artikel 16b

16b.1 Door de vennootschap wordt een havenmeester aangesteld.

16b.2 Indien en voor zover de vennootschap zorg heeft te dragen voor het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR, de provincie Groningen, de gemeente Eemsmond en/of de gemeente Delfzijl, danwel enig ander overheidsorgaan, danwel rechtstreeks ingevolge de wet zullen die taken door en onder verantwoordelijkheid van de havenmeester en andere daartoe bij de vennootschap werkzame personen worden vervuld.

16b.3 De havenmeester is terzake van de wijze van vervulling van die publieke taken uitsluitend verantwoordelijk verschuldigd aan de organen die de vervulling van die publieke taken aan hem hebben opgedragen.

16b.4 De ten behoeve van de vervulling van publieke taken bij de vennootschap werkzame personen zullen in een afzonderlijke organisatie-eenheid werkzaam zijn en binnen de vennootschap kan uitsluitend de havenmeester hen in verband met de uitoefening van die publieke taken instructies geven.

16b.5 De havenmeester doet jaarlijks, voor één maart, schriftelijk verslag aan het dagelijks bestuur van de GR en de bestuursorganen die hem bevoegdheden hebben opgedragen over de wijze waarop de in artikel 16.b.2 bedoelde publieke taken zijn vervuld. Een kopie van dat verslag verschaft de havenmeester aan de directie.

GRONINGEN SEAPORTS

Rapportage Havenmeester

2016

April 2017

**Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Groningen Seaports**

Rapportage Havenmeester 2016

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap GRONINGEN SEAPORTS

Inhoud

Overzicht van figuren, tabellen en foto's	5
Documentbeheer	6
Verantwoording	6
1. Voorwoord.....	7
2. Personele bezetting NSC	8
2.1. Bezetting van het Nautisch Service Centrum	8
2.2. Opbouw van het Nautisch Service Centrum	9
2.3. Personele ontwikkelingen binnen het NSC	9
3. Havens	10
3.1. Fenderwerk in de Julianahaven	10
3.2. Verdiepings- en onderhoudsbaggerwerkzaamheden	11
4. Veiligheid	12
4.1. Algemeen	12
4.2. VTM en Protide	12
4.3. Apparatuur.....	14
4.3.1. Inleiding.....	14
4.3.2. Radar	14
4.3.3. Noordelijk Haven Informatiesysteem (Nhis)	14
4.3.4. Planborden.....	14
4.4. Delfsail	15
5. Incidenten of calamiteiten	16
5.1. Inleiding	16
5.2. Calamiteiten.....	16
5.3. Milieu incidenten	17
6. Milieu algemeen.....	18
6.1.1. Admiraalsloep	18
6.1.2. Walstroom.....	19

6.2.	LNG	19
6.3.	Ballastwater Barge.....	20
6.4.	Fishing For Litter	21
6.5.	Havenontvangstvoorzieningen.....	22
6.6.	Veiligheid Bieden, Veiligheid Krijgen	22
7.	Bijlagen	23
7.1.	Bijlage: Rapportage havenontvangstvoorzieningen.....	23

Overzicht van figuren, tabellen en foto's

Figuur 1: Tabel documentbeheer	6
Figuur 2: Organogram NSC	8
Figuur 3: Top drukte in het Haven Coördinatie Centrum	9
Figuur 4: Een te vervangen Fender	10
Figuur 5: Baggerwerken in de Oosterhornhaven 2015/2016	11
Figuur 6: Oosterhornhaven van Heemskesbrug - Zwaai kom, gereed voor schepen tot 5 m. diepgang ..	11
Figuur 7: Bulkcarrier bij de RWE.....	12
Figuur 8: Saipem 7000 bij binnenkomst in de Eemshaven	13
Figuur 9: Delfsail 2016.....	15
Figuur 10: Calamiteiten	16
Figuur 11: Milieu incidenten	17
Figuur 12: Admiraalsloep tijdens proefvaart	18
Figuur 13: De "InvaSave" in de vrachtwagenuitvoering	20
Figuur 14: De barge waarmee de IvaSave naar een schip zal worden vervoerd	20
Figuur 15: Bigbags voor het Fishing For Litter project	21
Figuur 16: Tabel havenontvangstvoorzieningen	23

Documentbeheer

Datum	Versie	Commentaar gevraagd aan	Commentaar door	Verwerker
	0.1	nvt		GJR
	0.2	AB/RvdW	AB/RvdW/GJR	GJR
	0.3	AB/RvdW	AB/RvdW/GJR	GJR
	0.4	AB/RvdW	AB	GJR
	1.0	Havenmeester	22-02-2017	Vastgesteld
	1.1		Dagelijks Bestuur	
	1.1	Havenmeester	24-04-2017	Vastgesteld

Figuur 1: Tabel documentbeheer

Verantwoording

Op verzoek van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports is de "Rapportage Havenmeester" aangepast in een vertrouwelijke versie en een versie met een meer openbaar karakter. In de laatst genoemde versie ontbreekt de inhoudelijke informatie met betrekking tot de havenbeveiliging.

1. Voorwoord

In de statuten van de NV werd vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart verslag doet over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld aan het dagelijks bestuur van de GR en de bestuursorganen die hem bevoegdheden hebben opgedragen.

In 2016 hebben zich, behoudens enkele kleine nautische en beveiligingsincidenten en enkele kleine morsingen, geen zware calamiteiten voorgedaan. In deze rapportage worden de incidenten die zich hebben voorgedaan vermeld.

Vanwege het voortdurend op volle kracht draaien van de RWE centrale en de Offshore wind projecten, hebben wederom veel meer tijgebonden schepen en vergunning-plichtige transporten de Eemshaven aangedaan dan in voorgaande jaren. In goede samenwerking met Rijkswaterstaat (RWS) is het afgeven en bewaken van deze tijpoorten middels het verder geoptimaliseerde Protide systeem, dat ook in Rotterdam en Amsterdam wordt gebruikt. Dit systeem wordt volgend jaar ook geïntroduceerd voor Emden.

Met het oog op de verdieping van de Eems door Rijkswaterstaat (RWS) die naar verwachting eind 2017 gereed zal zijn, heeft GSP in december een nieuw toelatingsbeleid gepubliceerd.

Dit toelatingsbeleid is afgestemd met RWS en het loodswezen en regelt met name onder welke omstandigheden tankers, tijgebonden schepen en andere marginale schepen de Eemshaven mogen bevaren.

Deze voorschriften dienen ook om te bewaken dat er voldoende sleepboot assistentie beschikbaar is voordat tijgebonden schepen opvaren.

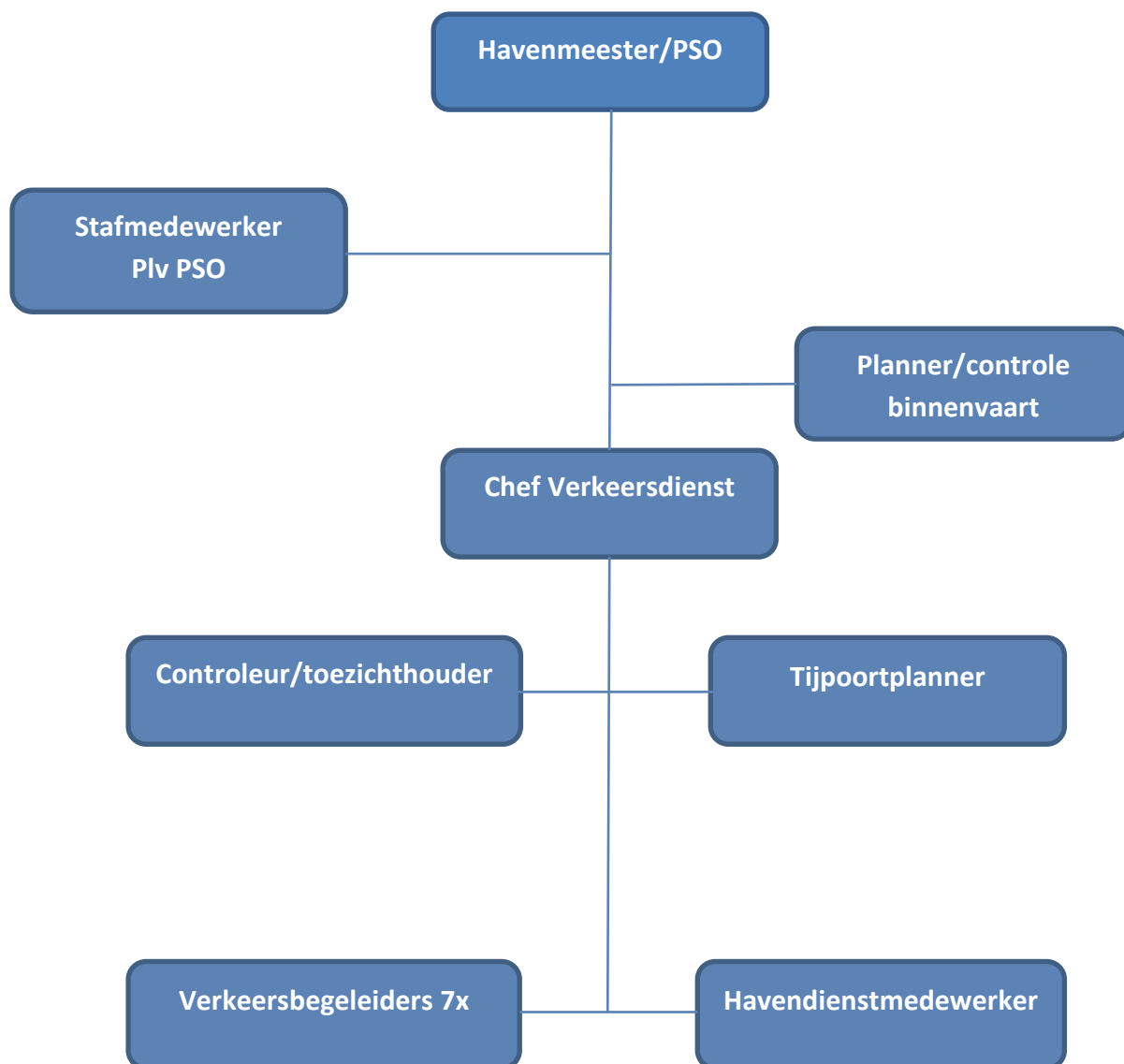
In de volgende hoofdstukken wordt in meer detail ingegaan op het nautische verloop van 2016.

A.T.J. Bruijn

Havenmeester

2. Personele bezetting NSC

2.1. Bezetting van het Nautisch Service Centrum

Figuur 2: Organogram NSC

2.2. Opbouw van het Nautisch Service Centrum

Binnen het Nautisch Service Centrum is het z.g. Haven Coördinatie Centrum (HCC) opgenomen. Door het Haven Coördinatie Centrum wordt 24/7 toezicht gehouden op de havens, middels een modern verkeersbegeleidend systeem (in vakjargon VTS = Vessel Traffic Service).

2.3. Personele ontwikkelingen binnen het NSC

Er hebben zich geen personele wijzigingen, dan wel bijzonderheden voorgedaan in 2016

Figuur 3: Top drukte in het Haven Coördinatie Centrum

3. Havens

3.1.Fenderwerk in de Julianahaven

Door dat de “befendering” in de Julianahaven functioneel was afgeschreven, is in 2016 begonnen deze voorziening, die noodzakelijk is voor het veilig meren van schepen, gefaseerd te vervangen.

Figuur 4: Een te vervangen Fender

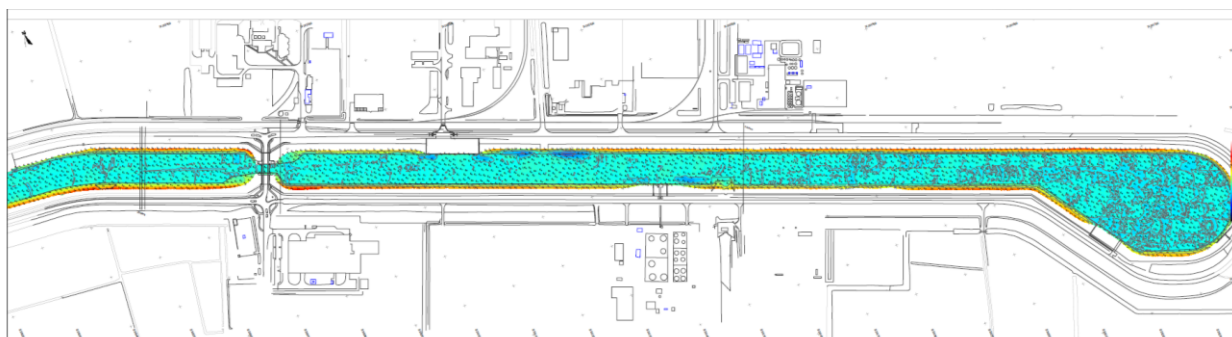
3.2. Verdiepings- en onderhoudsbaggerwerkzaamheden

De buitenhaven van Delfzijl en de Eemshaven worden vanwege hun ligging jaarlijks op diepte gehouden. Door hun ligging aan de rivier de Eems verondiepen ze voortdurend. Met name Delfzijl worden deze werkzaamheden met een hoge frequentie uitgevoerd. Dit is noodzakelijk om de havens bereikbaar te houden voor de bezoekende schepen.

Figuur 5: Baggerwerken in de Oosterhornhaven 2015/2016

De onderhoudsbaggerwerkzaamheden in de Oosterhornhaven en de Farmsumerhaven in 2016 waren erg bijzonder. Beide havenbasis worden nauwelijks of nooit gebaggerd. Door hun beschermde ligging is van verontdieping niet snel sprake. De Oosterhornhaven is vanaf de Heemskesbrug tot en met de “Zwaaiikom” op dezelfde diepte gebracht als het deel van de haven vanaf de Weiwerderbrug tot aan de Heemskesbrug. Nu kunnen en mogen schepen tot een diepgang van 5 meter Ook het laatste deel van de haven bevaren.

Figuur 6: Oosterhornhaven van Heemskesbrug - Zwaaiikom, gereed voor schepen tot 5 m. diepgang

4. Veiligheid

4.1. Algemeen

Het veilige en vlotte gebruik van de havens is een van de speerpunten van het Nautisch Service Centrum. De havenmeester heeft op grond van internationale, nationale en lokale wet- en regelgeving verregaande bevoegdheden, om er de veiligheid en orde te borgen. Deze bevoegdheden zijn in de eerste plaats scheepvaart gerelateerd, maar kunnen ook andere zaken binnen het beheersgebied betreffen. Denk hierbij aan de overslag van gevaarlijke stoffen.

4.2. VTM en Protide

Het afhandelen van tijgebonden, of bijzondere schepen bestemd voor de Eemshaven wordt door het Nautisch Service Centrum gedaan in afstemming met Rijkswaterstaat Noord Nederland als medebeheerder van de Eems met het loodswezen als adviserende partner. Dit proces is in 2015 geautomatiseerd middels het z.g. "Protide" systeem. In 2016 is 161 maal een tijpoort¹ afgegeven via Protide voor de Eemshaven. Voor Delfzijl zijn (manueel) 44 maximale diepgangen voor aankomst vertrek afgegeven.

Figuur 7: Bulkcarrier bij de RWE

In goede samenwerking met Rijkswaterstaat (RWS) is het afgeven en bewaken van tijpoorten nu optimaal geautomatiseerd Protide, dat ook in Rotterdam en Amsterdam wordt gebruikt. In 2016 is het systeem in gezamenlijkheid door RWS, GSP en de leverancier van het Protide verder doorontwikkeld en ook geïntroduceerd bij het Wasser und Schifffahrtsamt (WSA), met als doel dat Protide ook voor tijgebonden schepen met bestemming Emden gebruikt gaat worden met ingang van april 2017. Als

¹ Ieder tijpoort wordt tenminste 2 keer berekend, 1 keer indicatief, later definitief. Voor veel tijpoorten worden meer berekeningen gemaakt.

deze uitbreiding van het systeem naar tevredenheid is doorgevoerd, zal nog worden gezien of het systeem ook nog uitgebreid moet worden voor Delfzijl.

Protide zal daardoor een belangrijk instrument worden om eventuele knelpunten in het aanbod van tijgebonden schepen op de Eems op efficiënte en veilige wijze te managen. Op 27 oktober j.l. is tijdens de 58^e vergadering van de permanente Nederlands-Duitse Eemsc commissie het z.g. MOU inzake de berekening van getijdensters ondertekend.

Namens de havenautoriteit GSP en het NL Loodswezen (RLCN) is er bezwaar aangetekend tegen het in de bijlagen van dit MOU beschreven Vessel Traffic Management (VTM) proces.

In deze bijlagen wordt een mogelijkheid beschreven om zonder overleg met de havenautoriteiten af te wijken van beschikbaar gestelde getijdensters. Inmiddels is er een aanpassing in concept waarin consultatie met de havenautoriteit en de loodsen wel wordt meegenomen.

Dit laat onverlet dat het varen buiten de veilige limieten niet mogelijk moet zijn. Dit onderwerp moet in 2017 verder worden afgestemd tussen de autoriteiten van de Eems en die van de daaraan liggende havens en met de loodsdiensten. Dit is vooral operationeel afstemmingsoverleg. De wens van Groningen Seaports om te komen tot een gemeenschappelijk VTM binnen het Eems-Dollardgebied is daarmee helaas nog niet dichterbij gekomen.

Figuur 8: Saipem 7000 bij binnenkomst in de Eemshaven

4.3.Apparatuur

4.3.1. Inleiding

Groningen Seaports is al sinds enige jaren bezig om, gefaseerd haar systemen voor de verkeersdienst in het Haven Coördinatie Centrum te vernieuwen en uit te breiden.

4.3.2. Radar

Het Nautisch Service Centrum heeft de beschikking over een “state of the art” verkeersbegeleidend systeem (doorgaans VTS-systeem genoemd). Na uitbreidingen van het radarsysteem in 2014 zijn in 2015 de voorbereidende stappen genomen om de software van het systeem volledig aan te passen. Deze software kwam in 2016 beschikbaar voor het HCC en daarmee is het totale radarsysteem, in fases, vernieuwd en beschikken onze operators over het modernste beschikbare systeem van dit moment.

4.3.3. Noordelijk Haven Informatiesysteem (Nhis)

Na jaren van wachten is in 2016 het “Maritime Single Window” door het Rijk opgeleverd. Dit maakte het voor Groningen Seaports mogelijk om Koninklijke Dirkwager de opdracht te geven om het nieuwe Noordelijk Haven Informatie Systeem te koppelen aan het Port Community Systeem Portbase, dat reeds in gebruik was bij de havens van Rotterdam en Amsterdam, om op deze wijze te voldoen aan de EU richtlijn 2010/65/EU. Hierdoor was Groningen Seaports in staat om op nog effectievere wijze de afhandeling van scheepsbezoeken af te wikkelen en aan de nieuwe wettelijke meldingsverplichtingen te voldoen.

De koppeling met het Maritime Single Window die in 2015 gereed had moeten zijn, bleek voor het Rijk erg lastig te realiseren. Hiermee kwamen de ICT vernieuwingsprojecten van Groningens Seaports behoorlijke onder druk te staan. Na jaren van voorbereiden, kon het nieuwe haven informatie systeem in gebruik worden genomen. Het zal in de komende tijd nog worden doorontwikkeld, om de processen voor onze operators, maar zeker ook voor de externe gebruikers verder te automatiseren en daarmee het gebruiksgemak te vergroten.

4.3.4. Planborden

Als in 2015 aangegeven, zouden er nieuwe, op het haveninformatie aangesloten planborden worden aangeschaft. Echter door de vertraging in de oplevering van het MSW en daarmee ons eigen Nhis, zijn de planborden nog niet vernieuwd. Nu het nieuwe haveninformatiesysteem operationeel is kunnen ook de nieuwe -gekoppelde- planborden worden gebouwd en geïnstalleerd.

4.4. Delfsail

In 2016 is er na een lange(ere) periode Delfsail georganiseerd. Geleerd hebbende van vorige edities, heeft de havenmeester zich op een grotere afstand van de organisatie gezet. Vanuit het NSC zijn er grote inspanningen verricht om de stichting Delfsail behulpzaam te zijn in de organisatie van het festijn. Tijdens het evenement hebben zich geen significante nautische ongevallen voorgedaan.

Namens de havenmeester is ook deze editie door het NSC deelgenomen aan de projectgroep veiligheid Delfsail. De wijze van werken van deze projectgroep is, op basis van de evaluatie van de vorige Sail, ingrijpend aangepast. Helaas bleek gaande het traject dat er in het proces van het beoordelen van de vergunning nog ruimte voor verbetering mogelijk/nodig is. Een evaluatie van Delfsail heeft nog niet plaatsgevonden.

Op basis van geluiden en observaties kan gesteld worden dat de bezoekers van Delfsail allen een onvergetelijk feest hebben meegemaakt.

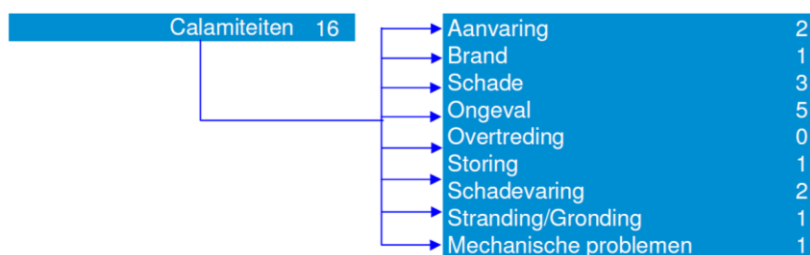
Figuur 9: Delfsail 2016

5. Incidenten of calamiteiten

5.1. Inleiding

In de afgelopen jaren is door het NSC afscheid genomen van het vorige rapportage systeem. Er is sindsdien een eigen (tijdelijk) systeem ontwikkeld, dat zo goed werkt en gebruikers vriendelijk is, dat het steeds verder wordt uitgebouwd. In 2015 zijn er weer enkel majeure stappen genomen in de doorontwikkeling. Hierdoor geeft het verzameltabel een beter overzicht van de gepasseerde voorvallen. Bij het beoordelen van de cijfers dient de lezer zich te realiseren, dat het aantal incidenten per jaar laag is. Er kunnen/zullen zich daardoor in positieve of negatieve jaarlijks verschillen voordoen.

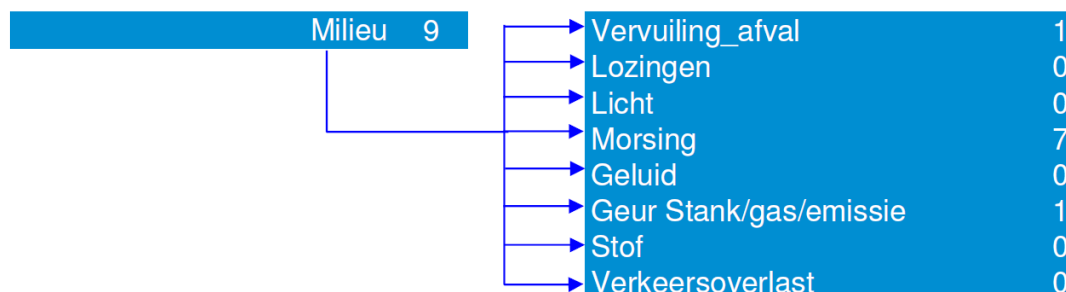
5.2. Calamiteiten

Figuur 10: Calamiteiten

Er hebben zich in 2016 een aantal kleinere “calamiteiten” voorgedaan. Er heeft zich een lichte stijging voorgedaan in het aantal calamiteiten t.o.v. 2015. Omdat deze zich verspreid over alle categorieën voordeden, wordt deze stijging voornamelijk als niet significant gekwalificeerd. Overigens deden alle calamiteiten zich voor zonder grote gevolgen voor mens, milieu en omgeving.

5.3. Milieu incidenten

Figuur 11: Milieu incidenten

Het aantal milieu incidenten is in 2016 afgenomen van 10 naar 9 t.o.v. 2015. De milieu incidenten die plaats hebben gevonden in de havens, waren op één na, beperkt in grootte en zijn allen in samenwerking met de betreffende beheerders van de kwaliteit van het oppervlakte water afgehandeld.

In de Farsumerhaven was een grotere morsing, waarbij er naast de kade, ook de oevers, haven en achterliggende sloten vervuild waren. De vermoedelijke veroorzaker wordt op dit moment strafrechtelijk vervolgd. Het ging in dit geval om een op een illegale wijze van lossen van een vetachtige substantie vanaf een schip in een tankwagen, waarbij een flinke hoeveelheid van deze stof op de kade terecht kwam.

6. Milieu algemeen

Groningen Seaports is een Ecoports-gecertificeerde haven. Dit betekent dat zij vanuit de hierbij horende systematiek zichzelf tweejaarlijks (steeds hogere) doelen oplegt op het gebied van het duurzaam opereren van de havens en het milieu. Ook het Nautisch Service Centrum werkt hieraan mee.

6.1.1. Admiraalsloep

Door het Nautisch Service Centrum is het ontwikkelen, ontwerpen en bouwen van de zogenaamde Admiraalsloep begeleid. Het vaartuig dat vooral als “duurzaam en groen visitekaartje” van Groningen Seaports dienst zal doen is eind 2016 opgeleverd. Het schip dat van, in onze havens ingezamelde plastic flessen is gebouwd, wordt hetzij door mankracht, hetzij elektrisch aangedreven.

Figuur 12: Admiraalsloep tijdens proefvaart

6.1.2. Walstroom

In 2016 zijn door inspanningen vanuit het Nautisch Service Centrum enkele zware aansluitingen voor zeeslepers en klein(ere) zeeschepen gerealiseerd op de Drijvende Steiger in de Emmahaven (Eemshaven). Hierdoor kunnen nu vooral zeeslepers en crewtenders gefaciliteerd worden die, in het kader van de bouw/onderhoud van windmolenparken de Eemhaven aandoen.

Tevens ondersteund Groningen Seaports een initiatiefnemer, die een modaliteit heeft gebouwd, geschikt om walstroom voor schepen op te wekken. Als brandstof wordt hiervoor LNG gebruikt. In 2016 is gesproken en gekeken naar een pilot voor deze installatie. Gehoopt wordt deze in 2017 te houden. Het NSC werkt ook mee in dit project

6.2.LNG

Het Nautisch Service Centrum werkt binnen Groningen Seaports mee aan de introductie en bouw van LNG-faciliteiten voor het bunkeren van LNG. Nadat zich na de eerste bunkering van LNG zich meerdere klanten hebben gemeld voor het innemen van LNG in onze havens, is hiervoor aan de zwarelastenkade in de Beatrixhaven een aardpunt geslagen welke nodig is voor deze activiteit, ook is in 2016 het proces opgestart om deze activiteit vergund te krijgen (het aantal aanvragen noopte hiertoe).

6.3. Ballastwater Barge

Het ballastwater barge project nadert zijn voltooiing. De installatie die is ontwikkeld, om op revolutionaire wijze schepen die op 1 september nog niet beschikken over de mondiaal verplicht gestelde behandelapparatuur, te ontzorgen waar het gaat over de behandeling van vervuild ballastwater.

Figuur 13: De "InvaSave" in de vrachtwagenuitvoering

De InvaSave is een unieke mobiele oplossing die in havens gebruikt kan worden om ballastwater te behandelen. Het concept is samen met het Nautisch service Centrum ontwikkeld en zal naar alle waarschijnlijkheid in april 2017 worden gepresenteerd als uniek en duurzaam alternatief voor andere technieken die aan boord van schepen worden meegevoerd.

Figuur 14: De barge waarmee de IvaSave naar een schip zal worden vervoerd

6.4. Fishing For Litter

Het Fishing For Litter – project wordt door Groningen Seaports gesponsord. Het project is opgezet door KIMO, een milieuorganisatie van kustgemeenten aan de Noordzee. Binnen dit project wordt door de deelnemende vissersschepen uit zee opgevist afval aan wal gebracht in de haven, waar het vervolgens “gratis” wordt verwerkt. In het verleden werd dit afval zondermeer teruggestort in zee. Naast de financiële bijdrage, levert Groningen Seaports ook mankracht (Nautisch Service Centrum) om een en ander te coördineren in de havens.

Figuur 15: Bigbags voor het Fishing For Litter project

6.5.Havenontvangstvoorzieningen

Op grond van (inter)nationale wet- en regelgeving, dient een haven te beschikken over systemen voor de inzameling van scheepsafvalstoffen. Groningen Seaports rapporteert jaarlijks over de ingezamelde hoeveelheden en de daaraan gelieerde geldstromen aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De informatie met betrekking tot dit onderwerp kan gevonden worden in bijlage 7.1

In 2014 is het NSC aangehaakt bij een groep van Nederlandse en Belgische havens, welke willen komen tot een geharmoniseerd havenafval financieringssysteem voor deze havens. Deze samenwerking zal worden voortgezet en uitgebouwd.

6.6.Veiligheid Bieden, Veiligheid Krijgen

Het NSC blijft, voor Groningen Seaports, aangehaakt bij dit project, dat beoogt een + te krijgen op de calamiteitenbestrijding in onze regio. Zaken als een “Ecologisch Spoorboekje” en meer gedetailleerde aanvals- en inzetplannen voor oliebestrijding in geval van een ecologische ramp zijn inmiddels gerealiseerd en worden verder ontwikkeld in het project, echter aan de voorkant de calamiteitenbestrijding liggen nog grote uitdagingen. Denk hierbij aan het eerder genoemde VTM (een veilige scheepvaart bevordert het voorkomen van incidenten/calamiteiten). Mede door betrokkenheid in dit proces, verwachten wij op enig moment stappen te kunnen maken op het gebied van VTM.

7. Bijlagen

7.1.Bijlage: Rapportage havenontvangstvoorzieningen

HOV rapportage 2016. HAVEN: Delfzijl / Eemshaven				
omschrijving		hoeveelheid	eenheid	opmerkingen
aantal calls zeeschepen	totaal	5.908	stuks	
afgevers scheepsafval	totaal (dus zowel HOV-bijdrage betalende als vrijgestelde schepen)	4.223		totaal kan meer zijn dan de som van de afgiftes per annex
	totaal zonder vrijgestelde schepen (alleen invullen indien vorige regel niet ingevuld kan worden)			indien het totaal afgevers scheepsafval niet bekend is omdat alleen het aantal afgevers bekend is dat HOV-bijdrage betaalt, kunt u dat aantal hier invullen
	annex I		stuks	Geen specificatie naar annex
	annex IV		stuks	Geen specificatie naar annex
	annex V		stuks	Geen specificatie naar annex
geïnde heffingen	totaal	242.817	€	
indirecte kosten scheepsafval	totaal	214.155	€	
	annex I		€	
	annex V		€	
	systeemkosten havenbeheerder	39.300	€	
directe kosten scheepsafval	totaal	597.099	€	
	annex I		€	Geen specificatie naar annex
	annex IV		€	Geen specificatie naar annex
	annex V		€	Geen specificatie naar annex
kosten van vrijgestelde schepen	totaal		€	
	annex I		€	
	annex IV		€	
	annex V		€	
hoeveelheid ingezamelde scheepsafval [1]	totaal	17.201	m3	
	annex I	2.739	m3	
	annex IV	258	m3	
	annex V	14.204	m3	
	waarvan KGA	5.283	m3	formule: 1000kg = 1 m3
	waarvan annex V-plastic		m3	gescheiden ingezameld
hoeveelheid ingezamelde, overige schadelijke stoffen en restanten van schadelijke stoffen[2]	totaal	10	m3	
	annex I		m3	geen opgave
	annex II	9	m3	
	annex V	1	m3	
kostensoort	{jaartal}	eenheid		
percentage indirecte financiering volgens regelgeving				
X (geïnde heffingen)	242.817	€		
Y (indirecte kosten)	214.155	€		
Z (directe kosten)	597.099	€		
ZZ (kosten van vrijgestelde schepen)	-	€		
X/(Y+Z+ZZ)	30		%	
percentage indirect gefinancierde kosten				
Y (totaal indirecte kosten)	214.155	€		
Z (directe kosten)	597.099	€		
Y/(Y+Z)	26		%	
overschot of tekort X-Y	28.662	€		
cumulatieve overschot/tekort (sinds inwerkingtreding indirect financieringssysteem)	191.564	€		

[1] scheepsafval: Scheepsafval, met inbegrip van residuen, niet zijnde ladingresiduen, en sanitair afval dat ontstaat tijdens de bedrijfsvoering van een schip en valt onder de reikwijdte van de Bijlagen I, IV en V van het Marpol Verdrag. Ladinggebonden afval, zijnde al het materiaal dat aan boord bij de stuwage en verwerking van lading als afval overblijft, met inbegrip van stuw materiaal, schoorpalen, laadborden, verpakkingsmateriaal, houten palen, papier, karton, draad en stalen banden, is ook scheepsafval (Marpol Bijlage V).

[2] ladingresiduen: de restanten van lading in ruimen of tanks aan boord die na het lossen en schoonmaken achterblijven, met inbegrip van restanten na lading of lossing en morsingen.

Figuur 16: Tabel havenontvangstvoorzieningen

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 29 juni 2017

Nummer: 2017.

Agendapunt:

Voor akkoord

Secretaris:

A. Swart

Datum

7 juni 2017

Onderwerp: programmaverantwoording en jaarrekening 2016

Inleiding

Conform van artikel 31.1 van de Gemeenschappelijke Regeling heeft het dagelijks bestuur voor 15 april de door de registeraccountant gecontroleerde rekening over het afgelopen boekjaar aan de raden en staten aangeboden.

Die kunnen vervolgens hun eventuele gevoelens en bezwaren kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur, met een afschrift aan het dagelijks bestuur. Het AB zal dan met in achtneming van de reacties van de raden en staten een definitief besluit nemen. Binnen twee weken na dit besluit dient de definitieve jaarrekening dan te worden aangeboden aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

Bij dit voorstel treft u de programmaverantwoording en jaarrekening 2016 aan. Het is de tweede jaarrekening dat door de GR in eigen beheer is opgesteld. Voorgaande rekeningen zijn, ook na de verzelfstandiging opgesteld door de NV. De jaarrekening is opgesteld door Deloitte.

Programmaverantwoording en jaarrekening

Bij het opstellen van de rekening is gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals die ook voorgaande jaren is geweest. Daarmee wordt de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren vergroot. Tevens voldoet de indeling aan de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarin de wettelijke vereisten van de verslaglegging zijn opgenomen. Tevens is rekening gehouden met de opmerkingen van de Minister van Binnenlandse zaken, raden, staten en Algemeen Bestuur van de GR over de financiële stukken in voorgaande jaren. Geadviseerde verbeteringen zijn verwerkt in de financiële verslaglegging en /of de tekstuele toelichting.

Het resultaat over 2016 bedraagt € 0,00. Begroot was een tekort van € 265.600.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:
In de advieskosten zijn de kosten opgenomen voor formuleren en vastleggen van de aandeelhoudersstrategie. Tevens zijn de financiële baten hoger uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een hoger bedrag aan gewaarborgde leningen. In 2016 heeft, evenals in 2015, een correctie m.b.t. rente deelnemers, rente overige en administratiekosten plaatsgevonden. De correctie was ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 nog niet bekend, waardoor over 2016 eenzelfde correctie is voorgesteld en verwerkt.

Advies:

Bijgevoegde programmaverantwoording en jaarstukken 2016 vaststellen en zenden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Mandaat: AB

- Bijlage:**
1. Programmaverantwoording en jaarrekening 2016
 2. Rapport bevindingen van de accountant
-

GRONINGEN SEAPORTS

Programmaverantwoording en Jaarstukken 2016
GR Havenschap Groningen Seaports

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

☎ 0596-640400 📠 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Jaarverslag	5
2.1	Programmaverantwoording	5
2.2	Paragrafen	6
2.2.1	A. Lokale heffingen	7
2.2.2	B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
2.2.3	C. Onderhoud kapitaalgoederen	10
2.2.4	D. Financiering	11
2.2.5	E. Bedrijfsvoering	13
2.2.6	F. Verbonden partijen	14
2.2.7	G. Grondbeleid	17
3	Jaarrekening	18
3.1	Balans per 31 december 2016	18
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2016	20
3.3	Toelichtingen	21
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	21
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2016	25
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016	30
3.3.4	Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	33
3.3.5	Gebeurtenissen na balansdatum	35

1 Inleiding

Voor u ligt de Programmaverantwoording 2016. De vaststelling van deze Programmaverantwoording is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 juni 2017.

De programmaverantwoording is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2016

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in de N.V. Groningen Seaports. De gemeenschappelijke regeling (GR) treedt op als aanhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van Groningen Seaports N.V. (€ 268 mln.) en derivaten. Hiertoe is een vernieuwde borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee een 100% borgstelling wordt gerealiseerd voor de op dat moment lopende projecten. De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken te realiseren. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische handen gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Op dat punt zijn er nieuwe inzichten dat 100% borg niet zal leiden tot staatssteun, zolang:

1. de financiering ziet op reeds op datum verzelfstandiging geaccordeerde drie categorieën projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt. De hoogte van de genoemde vergoeding wordt overigens in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR, de provincie Groningen, de gemeente Eemsmond en/of de gemeente Delfzijl. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

2 Jaarverslag

Inleiding

Het jaar 2016 was het jaar waarin de GR Havenschap Groningen Seaports in een zorgvuldig traject tot vaststelling van de aandeelhoudersstrategie is gekomen. Het Algemeen Bestuur heeft de strategie op 25 oktober vastgesteld. Het doel van de strategie is om er voor te zorgen dat de beoogde effecten van de verzelfstandiging ook daadwerkelijk worden behaald. De strategie moet met ingang van 2017 helpen om de positie van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder nader te concretiseren.

Ook in de eigen organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports hebben ontwikkelingen plaatsgevonden. De administratieve huishouding is steeds meer op orde. Er zijn voorbereidingen getroffen voor een archiefverordening en het herontwerp van diverse processen. Het AB, DB en de voorzitter hebben diverse dagelijkse gang van zaken gemandateerd aan de secretaris. Dit vergroot de dagelijkse slagkracht.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2016 voorgenomen beleid voor dat jaar.

2.1 Programmaverantwoording

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak. Daarom wordt één programma "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, daar bij GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag 'onvoorzien' opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

De Raambegroting 2016 is tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 2 juli 2015 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt -/- € 265.600. Het werkelijke resultaat bedraagt € 0.

Het verschil in het resultaat wordt veroorzaakt doordat in 2016, evenals in 2015, een correctie m.b.t. rente deelnemers, rente overige en administratiekosten heeft plaatsgevonden. De correctie was ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 nog niet bekend waardoor over 2016 eenzelfde correctie is voorgesteld en verwerkt. Over deze wijze van verwerken zijn in 2015 afspraken gemaakt met Groningen Seaports N.V.

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de programmaverantwoording een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. In deze programmaverantwoording zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.2.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor deze uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in onze havens. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening.

In de 'Algemene voorwaarden Zee- en Binnenhavengeld Groningen Seaports N.V. 2016' en in het 'Reglement Kade- en Ligplaatsgeld Groningen Seaports N.V. 2016' en de daarbij behorende tarieven wordt nader toegelicht welke heffingen Groningen Seaports heft.

Jaarlijks brengt de havenmeester in maart een verslag uit over de resultaten van het jaar daaraan voorafgaand.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, kengetallen en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198 mln.) komt te liggen. Hierbij gaat het met name om een impairmentrisico; dit betreft het risico dat sprake is van een duurzame waardevermindering van de materiële vaste activa van Groningen Seaports N.V.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22.006.000 niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V.; dit betreft:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 268 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Afdekking risico's

Ultimo 2016 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219.876.000. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

De in 2016 gerealiseerde herfinanciering houdt in dat de leningen zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging.

De financiers zijn voor deze financieringsbehoefte niet bereid zonder borg van de GR Havenschap Groningen Seaports leningen te verstrekken. Dit hangt samen met de situatie dat Groningen Seaports N.V. bij gebrek aan onderpanden niet in staat is om voldoende zekerheden te verstrekken.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedraagt op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln. en is voldoende om bovengenoemde risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van deze herfinanciering en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verlaging van de risico's voor de participanten voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter haar participanten in de tijd verder zal afnemen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 2.970k, zijnde 1,3% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 2.823k betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24.785k. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 21.962k.

2. Solvabiliteitsratio

GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,7% (EV/TV). De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatieisico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

In de borgstellingsovereenkomst is overeengekomen dat de bestaande leningen (economisch) vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V. komen. De juridische contractoverneming van de kasgeldleningen is in februari 2016 gerealiseerd. Vanaf dat moment staat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

Jaarlijkse rapportage

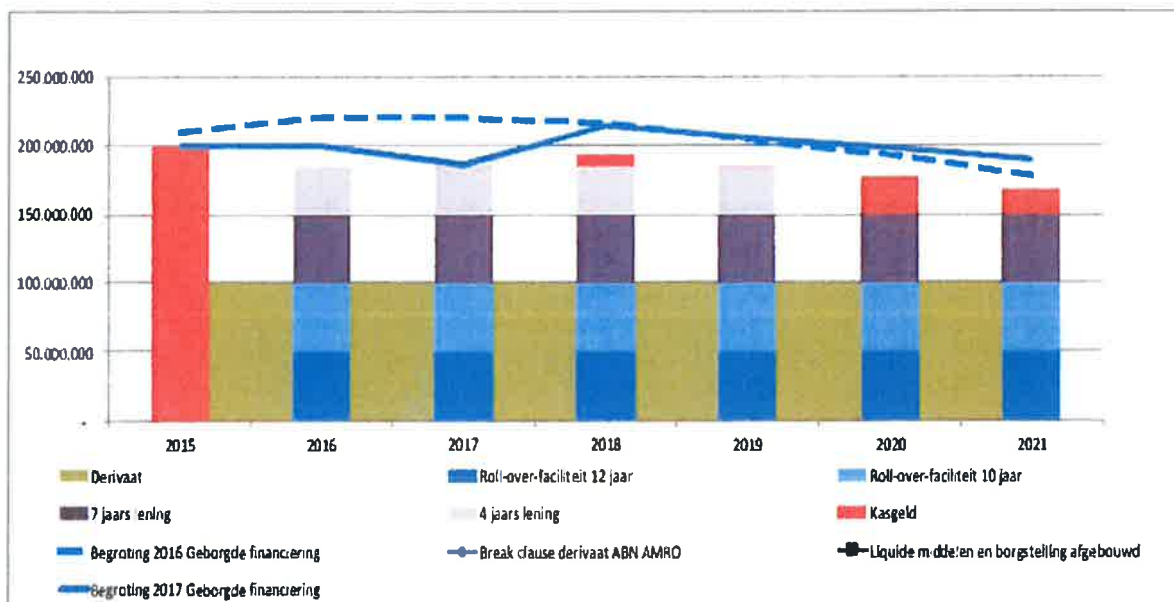
Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2017-2021 van Groningen Seaports N.V. Het bedrijfsplan is op 16 december 2016 vastgesteld in de Aandeelhoudersvergadering van Groningen Seaports N.V.

Building blocks

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100 mln. en is als groene balk weergegeven. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50 mln. voor termijnen van 10 en 12 jaar (blauwe kolommen). Daarnaast zijn er twee vaste leningen van respectievelijk € 50 mln. voor 7 jaar en € 35 mln. voor 4 jaar (paarse kolommen). De rode kolommen is de verwachte kasgeldlening die wordt aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports, deze functie is met ingang van oktober 2015 structureel volledig buiten de organisatie van Groningen Seaports N.V. en de participanten belegd. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

In 2016 is een aantal bevoegdheden door zowel het AB, DB als de voorzitter gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënter verlopen. De administratieve organisatie (financiële administratie, archivering etc.) wordt steeds meer overgenomen van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De werkprocessen zijn in 2016 nader bekeken. Mede als gevolg daarvan zijn de werkzaamheden gestart voor het opstellen van een archiefverordening en is een voorstel tot wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling in voorbereiding. Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. t.b.v. de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend. Het opstellen van de begroting en de jaarrekening wordt uitbesteedt aan een derde partij.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198.058.000.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. Aanleiding hiervoor was dat met de verzelfstandiging van in 2013 alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten zijn overgegaan van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports enig aandeelhouder is geworden. In deze nieuwe situatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;

Ad.2. 40% CO2 reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording zich rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten.

Tegelijkertijd wordt met de strategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

In dit specifieke geval ligt de verklaring hiervoor in het feit dat er nog sprake is van een recente verzelfstandiging en de meest passende governance structuur nog niet is overeengekomen, mede ingegeven door het vraagstuk over de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie en financiële afhankelijkheid eruit ziet en komt te zien.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	<p>De vennootschap heeft als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; <p>Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.</p>
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2015: € 205.334.000 31 december 2016: € 217.510.000
Vreemd vermogen:	31 december 2015: € 299.038.000 31 december 2016: € 345.156.000
Resultaat boekjaar:	2015: € 3.550.000 2016: € 12.176.000

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten.

Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2016

(bedragen x € 1.000,-)	31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2	2
- Investerings met een economisch nut	2	2
Financiële vaste activa	220.064	220.064
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
- Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal vaste activa	220.066	220.066
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.779	3.076
- Overige vorderingen	2.779	3.076
Liquide middelen	1	1
- Banksaldi	1	1
Totaal vlottende activa	2.780	3.077
Totaal activa	222.846	223.143

(bedragen x € 1.000,-)	31-12-2016	31-12-2015
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	219.876	219.876
- Algemene reserve	219.876	219.472
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	404
Totaal vaste passiva	219.876	219.876
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	87	627
- Overige schulden	87	627
Overlopende passiva	2.883	2.640
Totaal vlottende passiva	2.970	3.267
Totaal passiva	222.846	223.143
Gewaarborgde geldleningen	277.200	241.000

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2016

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2016	Realisatie begrotingsjaar 2016	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten	2.684	2.544	2.625
Totaal saldo programma	2.684	2.544	2.625
Algemene dekkingsmiddelen:			
Saldo van de financieringsfunctie			
- Financiële baten	2.610	2.735	2.640
- Financiële lasten	-191	-191	389
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.419	2.544	3.029
Bedrag van de heffing voor de vennoot- schapsbelasting	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-265	-	404
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	- 265	-	404

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Gezien de aard van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn enkele verplichte overzichten zijn niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze zijn daarom niet opgenomen in de jaarrekening. Het betreft de volgende zaken:

- overzicht van algemene dekkingsmiddelen, met uitzondering van het saldo van de financieringsfunctie;
- uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van de post onvoorzien, daar in de begroting geen post onvoorzien is opgenomen;
- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen, daar gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van incidentele baten en lasten;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, daar geen sprake is van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Daarnaast is gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports slechts sprake van één programma: Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoording van de financiering

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg in 2016 100% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268 mln.
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2016 € 212,8 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2016 € 64,4 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2016 in totaal € 277,2 mln.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen heeft Groningen Seaports N.V. de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR Havenschap Groningen Seaports kan functioneren. Na de verzelfstandiging is echter gebleken dat banken geen nieuwe financiering (bijvoorbeeld kasgeldleningen) aan Groningen Seaports N.V. wensen te verstrekken, daar de borgstelling slechts 80% van de financieringsbehoefte bedroeg. In eerste instantie is de GR Havenschap Groningen Seaports derhalve blijven voorzien in de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft hiervoor tevens nieuwe (kortlopende) kasgeldleningen aangetrokken.

In februari 2016 zijn de kasgeldleningen ook daadwerkelijk op naam gesteld van Groningen Seaports N.V. Er is tevens een nieuwe borgstellingsovereenkomst gesloten waarin is afgesproken dat de GR Havenschap Groningen Seaports volledig borg staat voor de betreffende kasgeldleningen alsmede de opgenomen langlopende schulden voor de geborgde projecten en de uit de afgesloten derivaten (renteswap) voortvloeiende verplichtingen.

Om deze redenen wordt de financiering, bestaande uit de opgenomen kasgeldleningen en de afgesloten derivaten (renteswaps), volledig verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports N.V.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen) geldt als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tot dusver is een dergelijke waardevermindering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de GR Havenschap Groningen Seaports participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Leningen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de jaarlijkse aflossingen en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva**Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1,-)	Boekwaarde per 31-12-2015	Saldo-investeringen en desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2016
Investeringen met economisch nut			
Gronden en terreinen			
In erfpacht uitgegeven gronden	1.240	-9	1.231
Bruto voorraad Groningen Seaports	977	16	993
Totaal investeringen met economisch nut	2.217	7	2.224

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de in het kader van de verzelfstandiging in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports N.V. De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare.

Uitgegeven terreinen / In erfpacht uitgegeven gronden (in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de in erfpacht uitgegeven gronden, infrastructuur in gebruik door GSP, langdurige verhuur en opstal. De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht zijn uitgegeven dan wel teruggenomen. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. in erfpacht zijn uitgegeven aan externe partijen. Per 31 december 2015 betroffen de totaal Uitgegeven terreinen 1.240 hectare (registratiewaarde € 1.240). Per saldo bedraagt de mutatie in 2016 -9 hectare (registratiewaarde € 9) en resteert per 31 december 2016 1.231 hectare (registratiewaarde € 1.231).

Bruto voorraad GSP/In erfpacht uitgegeven gronden (voorraad Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke tot de netto-voorraad grond van

Groningen Seaports N.V. behoren. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven.

Per 31 december 2015 betroffen deze gronden 977 hectare (met een registratiewaarde van € 977). Per saldo bedraagt de mutatie in 2016 16 hectare (registratiewaarde € 16) en resteert per 31 december 2016 993 hectare (registratiewaarde € 993).

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal	220.064	220.064

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports N.V. In het kader van de verzelfstandiging is de verkrijgingsprijs hiervan gesteld op € 198.058.000. Op de deelneming Groningen Seaports N.V. vinden conform BBV geen vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Hiervan is ultimo 2016 geen sprake.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar indien:

- Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR Havenschap Groningen Seaports.
- Overige schulden van direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports N.V. hierbij in verzuim is.
- Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR Havenschap Groningen Seaports partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing.
- Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend.

- Indien de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. eindigen.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

Flottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen overige vorderingen met betrekking tot uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Overige vorderingen		
- Te vorderen rente	660	660
- Te vorderen borgstellingsvergoeding	2.075	1.980
- BTW compensatiefonds	-	436
- Overige vorderingen	43	-
Totaal overige vorderingen	2.779	3.076

De post te vorderen rente betreft de rente die Groningen Seaports N.V. verschuldigd is op de langlopende lening.

De te vorderen borgstellingsvergoeding betreft de vergoeding over de 100% borgstelling die door de GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports N.V.

De post BTW compensatiefonds betreft de te vorderen omzetbelasting die via het BTW compensatiefonds terug gevorderd wordt.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Banksaldi	1	1
Totaal liquide middelen	1	1

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Algemene reserve	219.876	219.472
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	404
Totaal	219.876	219.876

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de reserves weer gedurende het jaar 2016:

(bedragen x € 1.000,-)	Saldo per 01-01-2016	Resultaat-bestemming 2015	Toevoegingen 2016	Onttrekkingen 2016	Saldo per 31-12-2016
Algemene reserve	219.472	404	-	-	219.876
Totaal algemene reserve	219.472	404	-	-	219.876

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	87	627
Overlopende passiva	2.883	2.640
Totaal	2.970	3.267

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Overige schulden		
- Rekening-courant Groningen Seaports N.V.	87	627
Totaal overige schulden	87	627

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente vergoed.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
- Vergoeding diensten Groningen Seaports N.V.	2.736	2.640
- Af te dragen BTW	104	-
- Accountantskosten	25	-
- Overige nog te betalen kosten	18	-
Totaal	2.883	2.640

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeenschappelijke regeling gewaarborgd zijn, is buiten de balansstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard-omschrijving	Bedrag per 31-12-2016	Bedrag per 31-12-2015
Groningen Seaports N.V.	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	277.200	241.000

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg in 2016 100% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268 mln.
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2016 € 212,8 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2016 € 64,4 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2016 in totaal € 277,2 mln.

Naast de verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen is geen sprake van overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2016	Raming begrotingsjaar 2016	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar	Realisatie begrotingsjaar 2015
Programma Havenschap Groningen Seaports				
Lasten				
- Dienstenvergoeding	2.736	2.609	127	2.640
- Accountantskosten	15	15	-	15
- Administratie- en beheerskosten	60	60	-	71
- Advieskosten	75	-	75	-
- Doorbelasting kosten aan NV	-342	-	-342	-101
Totaal saldo programma	2.544	2.684	-140	2.625
Algemene dekkingsmiddelen:				
Saldo van de financieringsfunctie				
Financiële baten				
- Rente lening Groningen Seaports N.V.	660	660	-	660

- Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	2.075	1.950	125	1.980
Saldo totaal financiële baten	2.735	2.610	125	2.640
Financiële lasten				
- Rente deelnemers	-191	-191	-	-191
- Overige	-	-	-	7
- Correctie rente deelnemers m.b.t. jaren 2013 t/m 2015	-	-	-	573
Saldo totaal financiële lasten	-191	-191	-	389
Saldo van de financieringsfunctie	2.544	2.419	125	3.029
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.544	2.419	125	3.029
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-265	265	404
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-265	265	404

Toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en het werkelijke saldo van baten en lasten

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

In de advieskosten zijn de kosten opgenomen voor formuleren en vastleggen van de aandeelhoudersstrategie. Tevens zijn de financiële baten hoger uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een hoger bedrag aan gewaarborgde leningen.

In 2016 heeft, evenals in 2015, een correctie m.b.t. rente deelnemers, rente overige en administratiekosten plaatsgevonden. De correctie was ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 nog niet bekend, waardoor over 2016 eenzelfde correctie is voorgesteld en verwerkt.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelastingheffing

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door provincies/gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs

belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

De jaarrekening 2016 van GR Havenschap Groningen Seaports is hiermee de eerste jaarrekening waarin de gevolgen van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven dienen te worden verwerkt.

In de afgelopen periode heeft GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart gebracht. Op basis van een door een externe adviseur uitgevoerde analyse op hoofdlijnen stelt GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is. Voornaamste reden hiervoor is dat op basis van de uitgevoerde analyse verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Wij merken overigens wel op dat een van de belangrijkste uitgangspunten in de uitgevoerde analyse is dat (i) de activiteiten die door GR Havenschap Groningen Seaports worden uitgevoerd dermate verweven zijn dat zij in gezamenlijkheid moeten worden beoordeeld voor de vraag of sprake is van een onderneming en (ii) de dienstenvergoeding welke door Groningen Seaports N.V. in rekening wordt gebracht aan GR Havenschap Groningen Seaports en de borgstellingsvergoeding welke door GR Havenschap Groningen Seaports in rekening wordt gebracht aan Groningen Seaports N.V. op zakelijke grondslagen (“at arm’s length”) zijn gebaseerd. Wij zullen dit standpunt in de komende periode nader onderbouwen. Vervolgens zullen wij de toepasselijkheid van de vennootschapsbelastingplicht met de Belastingdienst afstemmen.

Omdat op basis van de uitgevoerde analyse naar verwachting geen sprake zal zijn van te betalen vennootschapsbelasting, is in de jaarrekening 2016 een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2016 hebben conform de begroting geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor GR Havenschap Groningen Seaports is € 179.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij de GR Havenschap Groningen Seaports kwalificeren de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks bestuur als topfunctionaris. De leden van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling bestaat uit leden die deze functie vervullen vanuit de rol van gemeenteraadslid, statenlid of lid van het college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten. Bestuursleden ontvangen daarom geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling wordt gevormd door het Algemeen Bestuur en een uit haar midden aangewezen Dagelijks Bestuur. Ook zijn er vervangers door de participanten aangewezen in het geval van ontstentenis van het betreffende lid. Ook het Dagelijks Bestuur ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden. Om deze reden gaan wij hierna niet nader in op de bezoldiging van de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, daar deze gesteld nihil bedraagt.

Over het jaar 2016 bestond het bestuur uit de volgende leden:

Leden AB:

Gemeente/provincie:	Naam:	Functie:	Opvolging m.i.v. 10 maart 2016
Provincie Groningen	Patrick H.R. Brouns	voorzitter	
Provincie Groningen	Eelco Eikenaar	lid	
Provincie Groningen	Fleur Q. Gräper-van Koolwijk	plv. lid	
Provincie Groningen	Jan Wolters	lid	
Provincie Groningen	Gerrit.Jan Steenberg	lid	
Provincie Groningen	Bianca Kruize	plv. lid	
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	lid	
Gemeente Delfzijl	Jan Menninga	lid	
Gemeente Delfzijl	IJzebrand Rijzebol	plv. lid	
Gemeente Delfzijl	Cor Buffinga	lid	
Gemeente Delfzijl	Leo Sparreboom	lid	Mario Brouwer
Gemeente Delfzijl	Rob Kok	plv. lid	
Gemeente Eemsmond	Harald Bouman	lid	
Gemeente Eemsmond	Harrie Sienot	lid	
Gemeente Eemsmond	Theo Berends	plv. lid	
Gemeente Eemsmond	Alie Spijk-van de Pol	lid	
Gemeente Eemsmond	Peter op 't Holt	lid	
Gemeente Eemsmond	Germ Martini	plv. lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2016 voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Leden DB:

Gemeente/provincie:	Naam:	Functie:	
Provincie Groningen	Patrick H.R. Brouns	voorzitter	
Provincie Groningen	Eelco Eikenaar	plv. lid	
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	plv. voorzitter	
Gemeente Delfzijl	Jan Menninga	plv. lid	
Gemeente Eemsmond	Harald Bouman	lid	
Gemeente Eemsmond	Harrie Sienot	plv. lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2016 voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT zijn of hadden moeten worden vermeld.

3.3.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum die moeten worden verwerkt en/of toegelicht in de jaarrekening 2016.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- het overzicht van baten en lasten over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 oktober 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 25.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- de inleiding;
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van GR Havenschap Groningen Seaports.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 25 oktober 2016, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 13 april 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.T.H. Wortelboer RA

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 29 juni 2017

Nummer:

Agendapunt:

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

5 mei 2017

Onderwerp:

- Definitieve vaststelling dienstverleningsvergoeding 2016 en voorlopige vaststelling 2017.

Inleiding

De vergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports NV verschuldigd is voor de werkzaamheden als omschreven in artikel 3 van de Dienstverleningsovereenkomst, wordt jaarlijks vóór 1 juli voor dat betreffende jaar door Partijen in onderling overleg vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports NV in dit kader te verrichten diensten, vermeerderd met een door Partijen in onderling vast te stellen winst- en risico-opslag. Dit is geregeld in artikel 4.1. van de dienstverleningsovereenkomst.

Op 8 april 2016 heeft u in overleg met de RvC besloten om het bedrag dat vóór 1 juli in overleg wordt vastgesteld als een voorlopig bedrag aan te merken en de definitieve vergoeding te bepalen na afsluiting van het betreffende boekjaar.

De vergoeding

Zodoende ontvangt u nu een notitie van de RvC met twee voorstellen:

1. Het definitief vaststellen van de dienstverleningsvergoeding over 2016
2. Het voorlopige bedrag van de dienstverleningsvergoeding over 2017

Wanneer u instemt met de notitie van de RvC zijn beide bedragen “in onderling overleg” vastgesteld.

Ad1. Het bedrag over 2016 betreft het feitelijke bedrag op basis van de jaarrekening 2016

Ad2. Bij de berekening van dit bedrag wordt uitgegaan van de verwachte behoefte aan eigen vermogen over het jaar 2017, inclusief CSA en het daarover verschuldigde safe harbourpremie. De vergoeding voor de borgstelling bedraagt 0,8 procent en gebaseerd op het geregelde in de borgstellingsovereenkomst (art. 14)¹. Bij de verzelfstandiging is dit percentage afgesproken en sindsdien niet gewijzigd.

Voorstel: instemmen met bijgevoegde notitie van de directeur van de NV

Mandaat:

Bijlage: Voorstel RvC

¹ Groningen Seaports NV is aan de GR voor de Bestaande Leningen (met ingang van 1 januari 2013, de Nieuwe Leningen (vanaf het moment dat de GR deze aangaat en aan de NV ter beschikking stelt) en de door de GR afgegeven Borgtochten (vanaf het moment dat de GR een Borgtocht afgeeft) jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd. Voor het jaar 2013 zijn deze vergoedingen achteraf verschuldigd en wel uiterlijk op 31 december 2013. Vanaf 1 januari 2014 zijn deze vergoedingen per jaar achteraf verschuldigd, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar. Betaling van de vergoedingen vindt plaats via verrekening in rekening-courant. Partijen zullen jaarlijks vóór 1 juli in onderling overleg de vergoedingen voor het lopende jaar vaststellen.

Van: directeur NV

Aan: DB GR

Betreft: vaststelling dienstenvergoeding en aanvullend procedurevoorstel

2 maart 2016

Aan de GR wordt voorgesteld:

- De dienstenvergoeding over 2016 te bepalen op € 2.707.000
- Een procedure op te zetten voor een actuele bepaling van met de dienstenvergoeding in balans zijnde financieringslasten

Dienstenvergoeding 2016

Conform artikel 4.1 van de dienstverleningsovereenkomst (d.d.14 juni 2013) dienen beide partijen telkenjare vóór 1 juli in onderling overlegde dienstenvergoeding vast te stellen. De grondslag voor de in de dienstenvergoeding opgenomen kosten is omschreven in voornoemde dienstverleningsovereenkomst. De werkwijze waarop de hoogte van de dienstenvergoeding wordt bepaald is aan de hand van een toelichtende notitie met het nieuwe Algemeen Bestuur besproken in de informele vergadering van 17 september 2015. In de notitie is ook aangegeven welke bedragen gemoeid zijn met de door de NV t.b.v. de GR uitgevoerde diensten.

Kort samengevat komt de gehanteerde werkwijze op het volgende neer. Voor de vaststelling van de hoogte van de dienstverleningsovereenkomst wordt de rente van de uitstaande lening genomen (3 procent over 22 mln. euro) en een safe harborpremie van 0,8 procent over het geprognoseerde vreemd vermogen waarvoor de GR borg staat ultimo het lopende boekjaar. Het betreft dus het vreemd vermogen nodig voor de projecten van vóór de verzelfstandiging en het vreemd vermogen ter dekking van de verplichtingen uit hoofde van de CSA van het rentebeheersingsinstrument.

In de meerjarenplanning zijn de volgende prognoses gemaakt voor de genoemde vreemd vermogensbehoefte:

	2016	2017	2018	2019	2020
Vreemd vermogen ultimo jaar	255.826.417	251.548.201	244.496.534	228.888.177	214.911.832

<i>Financieringslasten</i>	2016	2017	2018	2019	2020
Rente Lening	-660.000	-660.000	-660.000	-660.000	-660.000
Safe harbor (0,8%)	-2.047.000	-2.012.000	-1.956.000	-1.831.000	-1.719.000
Totaal	-2.707.000	-2.672.000	-2.616.000	-2.491.000	-2.379.000

De GR wordt voorgesteld de dienstenvergoeding over het jaar 2016 conform boven beschreven werkwijze vast te stellen op € 2.707.000,--

Procedurevoorstel

Aangezien de vaststelling van de dienstenvergoeding wordt gebaseerd op een geprognosticeerde vreemd vermogensbehoefte ultimo het lopende boekjaar bestaat de mogelijkheid dat bij afsluiting van het jaar een afwijking ontstaat a.g.v. de dan actuele vreemd vermogens positie van de NV.

Indachtig de rapportageverplichting van de NV over het verloop van de borgstelling (zoals vastgesteld in de besluitvorming omtrent de lange termijn financiering en novatie van het rentebeheersingsinstrument) stelt de NV voor om de dienstenvergoeding (€ 2.707.000) als een begrootte vergoeding te interpreteren en voortaan bij afsluiting van het jaar op basis voor de werkelijke cijfers de werkelijke safe harborpremie vast te stellen en op basis daarvan ook de uiteindelijke dienstenvergoeding. Zowel de NV als de GR kunnen dit dan op juiste wijze in de jaarrekening verwerken. De daadwerkelijk verschuldigde premie zal dan ook goed aansluiten bij de rapportages over het verloop van de borgstelling op de projecten.

Indien het DB positief regeert op dit procedurevoorstel zal het verder worden uitgewerkt en via het secretariaat van de GR aan het DB worden aangeboden.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 29 juni 2017

Nummer: 2017.

Agendapunt:

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

7 juni 2017

Onderwerp: Vaststellen begroting 2018

Inleiding

Conform artikel 30.1 van de Gemeenschappelijke Regeling heeft het dagelijks bestuur voor 15 maart een ontwerpbegroting voor het eerstvolgende boekjaar opgesteld en gezonden aan de raden en staten die deelnemen in de GR.

Die kunnen vervolgens hun eventuele gevoelens en bezwaren kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur, met een afschrift aan het dagelijks bestuur. Het AB zal dan met in achtneming van de reacties van de raden en staten een definitief besluit nemen. Binnen twee weken na dit besluit dient de definitieve jaarrekening dan te worden toegezonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken (art 30.4 GR).

Wij hebben geen gevoelens en/of bezwaren ontvangen.

Bij dit voorstel treft u de begroting 2018 aan. Het is de tweede begroting dat door de GR in eigen beheer is opgesteld. Voorgaande begrotingen zijn, ook na de verzelfstandiging opgesteld door de NV. Deze begroting is opgesteld door Deloitte.

Begroting 2018

Bij het opstellen van de begroting is gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals die ook voorgaande jaren is geweest. Daarmee wordt de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren vergroot. Tevens voldoet de indeling aan de BBV, waarin de wettelijke vereisten van de verslaglegging zijn opgenomen. Ook is rekening gehouden met de opmerkingen van de Minister van Binnenlandse zaken over de financiële stukken in voorgaande jaren. Geadviseerde verbeteringen zijn verwerkt in de ramingen en de tekstuele toelichting.

Advies:

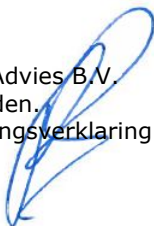
Bijgevoegde begroting 2018 vaststellen en toezenden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Mandaat:

Bijlage: 1. begroting 2018

Deloitte Accountancy & Advies B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij samenstellingsverklaring
d.d. 13 maart 2017

Programmabegroting 2018
GR Havenschap Groningen Seaports

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

 0596-640400 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	5
2.1 <i>Het programmaplan</i>	5
2.2 <i>Paragrafen</i>	5
2.1.1 A. Lokale heffingen	6
2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	6
2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen	9
2.2.4 D. Financiering	9
2.2.5 E. Bedrijfsvoering	11
2.2.6 F. Verbonden partijen	12
2.2.7 G. Grondbeleid	15
3. Financiële begroting	16
3.1 <i>Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen</i>	16
3.2 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2018</i>	16
3.3 <i>Algemene toelichting op de begroting 2018</i>	17
3.4 <i>Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2018</i>	17
4. Meerjarenraming 2018 – 2021	19
4.1 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2018-2021</i>	19
4.2 <i>Toelichting winst- en verliesrekening 2018-2021</i>	19
4.3 <i>Balansprognose 2018-2021</i>	20
4.4 <i>Toelichting balansprognose 2018-2021</i>	21

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 juli 2017.

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in de N.V. Groningen Seaports. De gemeenschappelijke regeling (GR) treedt op als aanhouder van de N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Daarnaast is de GR belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR neergelegd bij Groningen Seaports N.V.

Borgstelling door de GR

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van Groningen Seaports N.V. (€ 268 mln.) en derivaten. Hiertoe is een vernieuwde borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee een 100% borgstelling wordt gerealiseerd voor de op dat moment lopende projecten. De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken te realiseren. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische handen gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Op dat punt zijn er nieuwe inzichten dat 100% borg niet zal leiden tot staatssteun, zolang:

1. de financiering ziet op reeds op datum verzelfstandiging geaccordeerde drie categorieën projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt. De hoogte van de genoemde vergoeding wordt overigens in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR, de provincie Groningen, de gemeente Eemsmond en/of de gemeente Delfzijl. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

Begroting 2018

Ter voldoening van de voorschriften neergelegd in artikel 30 van de “Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports” dient de begroting 2018 te worden vastgesteld.

Artikel 30

- 30.1 Het dagelijks bestuur maakt jaarlijks voor 15 maart een ontwerpbegroting voor het eerstvolgende boekjaar. De ramingen in de ontwerpbegroting gaan vergezeld van een verslag van de werkzaamheden over het afgelopen jaar.
- 30.2 De algemeen financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening worden jaarlijks voor 15 april aan de raden en staten aangeboden.
- 30.3 De ontwerpbegroting wordt jaarlijks in ieder geval acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, aan de raden en de staten toegezonden. De raden en staten kunnen hun gevoelens en bezwaren tegen de ontwerpbegroting voor 1 juni kenbaar maken aan het algemeen bestuur, met een afschrift aan het dagelijks bestuur.
- 30.4 Het algemeen bestuur stelt, kennis genomen hebbende van de in artikel 30.3 bedoelde gevoelens en bezwaren, de begroting vast voor 15 juli, waarna de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 1 augustus aan de Minister van Binnenlandse Zaken wordt toegestuurd.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognostiseerd resultaat van naar verwachting ‘nihil’. Tijdens de Algemene Bestuursvergadering van 13 juli 2017 aanstaande zullen wij de programmabegroting 2018 zo nodig toelichten en u uiteraard in de gelegenheid stellen opmerkingen te maken en vragen te stellen.

Delfzijl,

9 maart 2017

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports

2. Beleidsbegroting

2.1 *Het programmaplan*

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 *Paragrafen*

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. In deze programmabegroting zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor deze uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in onze havens. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening.

In de ‘Algemene voorwaarden Zee- en Binnenhavengeld Groningen Seaports N.V. 2016’ en in het ‘Reglement Kade- en Ligplaatsgeld Groningen Seaports N.V. 2016’ en de daarbij behorende tarieven wordt nader toegelicht welke heffingen Groningen Seaports heft.

Jaarlijks brengt de havenmeester in maart een verslag uit over de resultaten van het jaar daaraan voorafgaand.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, kengetallen en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198 mln.) komt te liggen. Hierbij gaat het met name om een impairmentrisico; dit betreft het risico dat sprake is van een duurzame waardevermindering van de materiële vaste activa van Groningen Seaports N.V.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22.006.000 niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V.

3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V.; dit betreft:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 268 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Afdekking risico's

Ultimo 2016 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219.876.000. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

De in 2016 gerealiseerde herfinanciering houdt in dat de leningen zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging. De financiers zijn voor deze financieringsbehoefte niet bereid zonder borg van de GR Havenschap Groningen Seaports leningen te verstrekken. Dit hangt samen met de situatie dat Groningen Seaports N.V. bij gebrek aan onderpanden niet in staat is om voldoende zekerheden te verstrekken.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedraagt op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln. en is voldoende om bovengenoemde risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van deze herfinanciering en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verlaging van de risico's voor de participanten voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter haar participanten in de tijd verder zal afnemen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

Netto schuldquote

GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 2.970k, zijnde 1,3% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 2.823k betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24.785k. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 21.962k.

Solvabiliteitsratio

GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,7% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatie risico.

Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

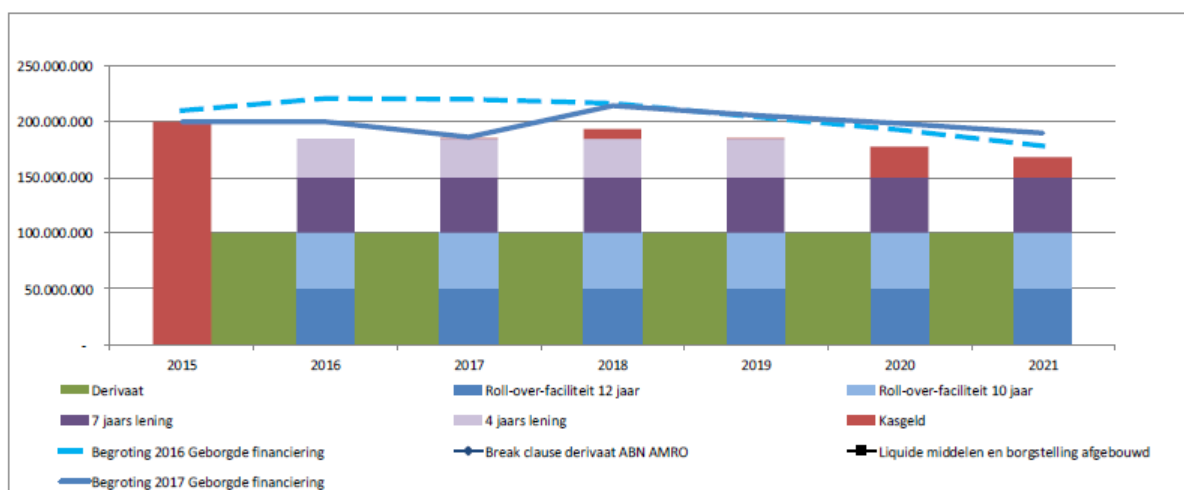
1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst is overeengekomen dat de bestaande leningen (economisch) vanaf 1 januari 2013 voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V. komen. De juridische contractoverneming van de kasgeldleningen is in februari 2016 gerealiseerd. Vanaf dat moment staat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2017-2021 van Groningen Seaports N.V. Het bedrijfsplan is op 16 december 2016 vastgesteld in de Aandeelhoudersvergadering van Groningen Seaports N.V.

Building blocks

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100 mln. en is als groene balk weergegeven. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50 mln. voor termijnen van 10 en 12 jaar (blauwe kolommen). Daarnaast zijn er twee vaste leningen van respectievelijk € 50 mln. voor 7 jaar en € 35 mln. voor 4 jaar (paarse kolommen). De rode kolommen is de verwachte kasgeldlening die wordt aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports, deze functie is met ingang van oktober 2015 structureel volledig buiten de organisatie van Groningen Seaports N.V. en de participanten belegd. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

In 2016 is een aantal bevoegdheden door zowel het AB, DB als de voorzitter gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënter verlopen. De administratieve organisatie (financiële administratie, archivering etc.) wordt steeds meer overgenomen van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De werkprocessen zijn in 2016 nader bekeken. Mede als gevolg daarvan zijn de werkzaamheden gestart voor het opstellen van een archiefverordening en is een voorstel tot wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling in voorbereiding. Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. t.b.v. de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend. Het opstellen van de begroting en de jaarrekening wordt uitbesteedt aan een derde partij.

Om de rollen van de GR in de toekomst goed te kunnen blijven uitvoeren zal in 2018 worden voortgebouwd op de huidige ontwikkelingen. Dit vertaald zich zowel in de dagelijkse gang van zaken als in beleidsmatige keuzes. Wij verwachten dat de uitwerking van de vastgestelde aandeelhouderstrategie en de daarin verwoorde uitwerkingpunten in 2018 grotendeels zijn afgerond.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198.058.000.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. Aanleiding hiervoor was dat met de verzelfstandiging van in 2013 alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten zijn overgegaan van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports enig aandeelhouder is geworden. In deze nieuwe situatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO2 reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording zich rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten.

Tegelijkertijd wordt met de strategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project gezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

In dit specifieke geval ligt de verklaring hiervoor in het feit dat er nog sprake is van een recente verzelfstandiging en de meest passende governance structuur nog niet is overeengekomen, mede ingegeven door het vraagstuk over de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie en financiële afhankelijkheid eruit ziet en komt te zien.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	<p>De vennootschap heeft als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; <p>Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.</p>
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2015: € 205.334.000 31 december 2016: € 217.510.000
Vreemd vermogen:	31 december 2015: € 299.038.000 31 december 2016: € 345.156.000
Resultaat boekjaar:	2015: € 3.550.000 2016: € 12.176.000

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten.

Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports.

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2016 van GR Havenschap Groningen Seaports wijkt af van het geprognoseerde resultaat 2016. Reden hiervan is dat de directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd, evenals in 2015, de kosten met betrekking tot accountant, administratie en beheer en rente deelnemers ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen. Dit geldt eveneens voor de onder de advieskosten opgenomen kosten voor het formuleren en vastleggen van de aandeelhoudersstrategie.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2016 en in de programmabegroting 2018 (zie toelichting op overzicht baten en lasten blz. 18).

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2018

	Begroting 2018
	Saldo
Lasten	2.612.000
Subtotaal lasten	2.612.000
Financiële baten	2.612.000
Financiële lasten	0
Saldo financiële baten en lasten	2.612.000
Begroot resultaat	0

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2018

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2018 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2018

Begroting 2018	
Lasten	
Dienstenvergoeding	2.612.000
Accountants- en administratiekosten	35.000
Secretariaat- en beheerskosten	42.000
Advieskosten	20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-97.000
Totaal lasten	2.612.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

Begroting 2018
Financiële baten

Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.952.000
Totaal financiële baten	2.612.000

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).

Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

Begroting 2018
Financiële lasten

Rente deelnemers	-191.000
Overige	-6.000
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	197.000
Totaal financiële lasten	0

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

4. Meerjarenraming 2018 – 2021

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Lasten				
Dienstenvergoeding	2.612.000	2.492.000	2.380.000	2.276.000
Accountants- en administratiekosten	35.000	35.000	35.000	35.000
Secretariaat- en beheerskosten	42.000	42.000	42.000	42.000
Advieskosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-97.000	-97.000	-97.000	-97.000
Saldo totaal lasten	2.612.000	2.492.000	2.380.000	2.276.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	2.612.000	2.492.000	2.380.000	2.276.000
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbour) borgstelling	1.952.000	1.832.000	1.720.000	1.616.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-191.000	-191.000	-191.000	-191.000
Rente overige	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	197.000	197.000	197.000	197.000
Saldo totaal financiële baten en lasten	2.612.000	2.492.000	2.380.000	2.276.000
NETTO RESULTAAT	0	0	0	0

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2018-2021

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het financieel meerjarenplan 2017-2021 van Groningen Seaports N.V.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

Voor de inzichtelijkheid zijn de advieskosten inzake het verder invullen en vastleggen van de aandeelhouderstrategie afgesplitst van de secretariaat- en beheerskosten.

4.3. Balansprognose 2018-2021

(bedragen x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
<i>Deelneming Groningen Seaports N.V.</i>	198.058	198.058	198.058	198.058
<i>Leningen aan Groningen Seaports N.V.</i>	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
<i>Overige vorderingen</i>	2.715	2.595	2.483	2.379
<i>Liquide middelen</i>	1	1	1	1
Vlottende activa	2.716	2.596	2.484	2.380
TOTAAL ACTIVA	222.782	222.662	222.550	222.446
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
<i>Overige schulden</i>	97	97	97	97
<i>Overlopende passiva</i>	2.809	2.689	2.577	2.473
Vlottende passiva	2.906	2.786	2.674	2.570
TOTAAL PASSIVA	222.782	222.662	222.550	222.446

4.4. Toelichting balansprognose 2018-2021

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er (nog) geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2017-2021 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

Projectie balansen tot en met jaar 2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA						
Materiele vaste activa	324.671.000	344.737.000	377.862.000	369.719.000	360.557.000	351.472.000
In erfpacht	137.905.000	113.447.000	113.447.000	113.447.000	113.447.000	113.447.000
MATERIELE VASTE ACTIVA	462.576.000	458.184.000	491.309.000	483.166.000	474.004.000	464.919.000
Deelnemingen	1.788.000	1.964.000	2.796.000	4.294.000	5.808.000	7.322.000
Langlopende vorderingen	863.000	480.000	98.000	49.000	0	0
FINANCIELE VASTE ACTIVA	2.651.000	2.444.000	2.894.000	4.343.000	5.808.000	7.322.000
Voorraden	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Totaal vorderingen	16.321.000	12.143.000	7.965.000	7.920.000	7.875.000	7.830.000
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
VLOTTENDE ACTIVA	16.392.000	12.214.000	8.036.000	7.991.000	7.946.000	7.901.000
TOTAAL ACTIVA	481.619.000	472.842.000	502.239.000	495.500.000	487.758.000	480.142.000
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN	222.232.000	233.488.000	239.183.000	241.446.000	243.355.000	245.684.000
LANGLOPENDE LENING GR	22.006.000	22.006.000	22.006.000	22.006.000	22.006.000	22.006.000
LANGLOPENDE LENINGEN	197.983.000	196.878.000	195.773.000	194.668.000	158.563.000	157.458.000
VOORZIENINGEN	2.240.000	2.600.000	2.850.000	3.110.000	1.530.000	1.370.000
KORTLOPENDE FINANCIERING	14.993.000	1.267.000	29.252.000	21.455.000	49.066.000	40.821.000
OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN	10.910.000	10.910.000	10.910.000	10.910.000	10.910.000	10.910.000
NETTO RESULTAAT	11.257.000	5.695.000	2.263.000	1.909.000	2.328.000	1.889.000
TOTAAL PASSIVA	481.619.000	472.842.000	502.239.000	495.500.000	487.758.000	480.142.000

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een toenemende stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.